

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 1 – 2 marca br. na Wydziale Teologii
Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie dotyczącej oceny jakości
kształcenia na kierunku „teologia” na poziomie jednolitych studiów magisterskich.

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego:

Ks. prof. dr hab. Stanisław Rabiej – członek PKA,
Ks. prof. dr hab. Henryk Wejman – ekspert PKA,
O. prof. dr hab. Celestyn Napiórkowski – ekspert PKA,
Mgr Edyta Lasota Bełżek – ekspert PKA,
Pan Karol Sikorski – przedstawiciel PSRP, ekspert PKA.

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Zespół, po wcześniejszym zapoznaniu się z *Raportem samooceny* sporządzonym przez grono pracowników Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w składzie: ks. dr hab. prof. UWM Piotr Duksa (dziekan Wydziału Teologii), ks. dr hab. prof. UWM Jacek Jan Pawlik (prodziekan Wydziału Teologii), ks. dr Jan Guzowski (prodziekan Wydziału Teologii), mgr Magdalena Pachla (pracownik dziekanatu Wydziału Teologii), rozpoczął wizytację 1 marca o godz. 9.00 spotkaniem z Rektorem Uniwersytetu prof. dr hab. Józefem Górniewiczem i Prorektorem ds. kształcenia dr hab. inż. prof. UWM Wojciechem Janczukowiczem. Rektor zaprezentował specyfikę działalności naukowo-dydaktycznej UWM. Po tym spotkaniu odbyło się o godz. 10.00 zebranie Zespołu z władzami Wydziału Teologii, podczas którego ustalono harmonogram wizytacji, godziny spotkania ze studentami, nauczycielami akademickimi Wydziału oraz z pracownikami biblioteki.

Po tych spotkaniach Zespół przystąpił do hospitacji kilku zajęć dydaktycznych. W czasie południowym odbył on spotkanie ze studentami teologii, które trwało półtorej godziny, a po nim dokonał analizy losowo wybranych prac magisterskich. W późnych godzinach popołudniowych Zespół spotkał się z pracownikami naukowo-dydaktycznymi i dalej zapoznawał się z pracami dyplomowymi. Następnego dnia Zespół od wczesnych godzin porannych kontynuował swoje zadania. Dokonał przeglądu sal wykładowych i zapoznał się z infrastrukturą biblioteki. Ok. godz. 10.15 spotkał się z Wielkim Kanclerzem Wydziału Teologii UWM ks. abp dr Wojciechem Ziembą, któremu zaprezentował swoje spostrzeżenia związane z procesem kształcenia i rozwojem kadry naukowej Wydziału. W południe w gmachu rektoratu Zespół odbył ponadgodzinne spotkanie z Rektorem i Prorektorem ds. kształcenia oraz władzami Wydziału, podczas którego przedstawił postulaty studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych.

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski jest publiczną uczelnią akademicką (§ 1, pkt. 1 Statutu UWM). Został utworzony na podstawie ustawy z dnia 9 lipca 1999 r. (§ 1, pkt. 1 Statutu UWM) i rozpoczął działalność 1 września 1999 r. (Dz. U. RP Nr 69, poz. 762). Jest kontynuatorem tradycji akademickich trzech szkół wyższych: Akademii Rolniczo-Technicznej im. M. Oczapowskiego w Olsztynie, Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie oraz Warmińskiego Instytutu Teologicznego. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski posiada osobowość prawną (§ 1, pkt. 5 Statutu UWM). Jego statut dostosowany jest do obowiązującej w Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.), a Wydział Teologii rządzi się jeszcze, oprócz tych przepisów, przepisami wynikającymi z umowy pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Konferencją Episkopatu Polski (§ 1, pkt. 4 Statutu UWM) i wymogami Konstytucji Apostolskich Jana Pawła II *Sapientia Christiana* z dnia 15 kwietnia 1979 r. i *Ex corde Ecclesiae* z 15 sierpnia 1990 r.

Swoją misję Uniwersytet spełnia poprzez:

1. tworzenie przyjaznych warunków do zdobywania i kreowania wiedzy;
2. troskę o jakość nauczania;
3. dbanie o rozwój współpracy transgranicznej w ramach państw i uczelni basenu Morza Bałtyckiego;
4. kształtowanie postaw studentów w duchu poszanowania praw człowieka i tradycji ojczystej;
5. umożliwianie studentom rozwoju kultury fizycznej;
6. tworzenie szerokiej oferty naukowych poszukiwań w dziedzinach: humanistycznych, pedagogicznych, teologicznych, ekonomicznych, artystycznych, prawnych, weterynaryjnych, rolniczych, technicznych, biologicznych, ekonomicznych, matematycznych, oraz lekarskim.
7. prowadzenie badań naukowych w duchu harmonii między nauką i wiarą;
8. działanie na rzecz umocnienia więzi między społecznościami regionalnymi i lokalnymi.

Strukturę uczelni tworzy 16 wydziałów, na których funkcjonuje łącznie 149 katedr, 9 instytutów i 19 zakładów. Oferta dydaktyczna uczelni obejmuje 49 kierunków kształcenia (w tym 3 makrokierunki), studia doktoranckie w 15 dyscyplinach naukowych oraz 130 form studiów podyplomowych. W zakres tej oferty dydaktycznej uczelni wchodzi także oceniany kierunek studiów *teologia* prowadzony na Wydziale Teologii. Taka wielość prowadzonych przez uczelnię specjalności stanowi dla studentów, przy wykorzystaniu oczywiście właściwych dla danego rodzaju naukowych badań metod, bogate spektrum pogłębienia wiedzy i zdobycia potrzebnych w przyszłości umiejętności. Tym samym uczelnia nie tylko daje im szansę na rozwój intelektualny, ale także formuje do podjęcia przyszłych zadań w sposób kompetentny i odpowiedzialny. Staje się w ten sposób w środowisku ośrodkiem zarówno wymiany poglądów i płaszczyzną dialogu, jak i kształtowania ludzkich postaw w służbie dobra człowieka i Ojczyzny. I gdy w tym momencie uwzględni się jeszcze jej otwartość na współdziałanie z uczelniami basenu Morza Bałtyckiego, to nie sposób nie zauważyć i podkreślić jej znaczącej roli na rynku edukacyjnym północno-wschodniej części Polski. To właśnie ona stanowi w tej części Polski ważne miejsce twórczego myślenia i efektywnego oddziaływania na środowisko. W nurt tej roli uczelni wpisuje się oceniany kierunek Wydziału Teologii, który, kierując się w swoich działaniach zasadą wolności badań naukowych i zachowując ogólnoludzkie i chrześcijańskie wartości, umożliwia studentom wzrost w postawach moralnych i obywatelskich, a przez to podjęcie przez nich dialogu między religijnym i między kulturowego we współczesnym świecie.

- Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Zgodnie ze statutem Uczelni organem jednoosobowym są: rektor i dziekani. Rektor kieruje działalnością Uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz. Kompetencje Rektora określa statut Uczelni.

Rektor Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie jest zatrudniony na podstawie mianowania na stanowisku profesora zwyczajnego.

Natomiast organem kolegialnym Uczelni są Senat i rady wydziałów. Skład Senatu tworzy 78 osób i jest on następujący: przedstawiciele nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego (40 osób), przedstawiciele pracowników niebędących nauczycielami akademickimi (6 osób), przedstawiciele studentów i doktorantów w liczbie zapewniającej im 20% składu wszystkich członków Senatu (17 osób). Spełniony został wymóg art. 61 ust. 4 powyższej ustawy.

Poddane analizie losowo wybrane uchwały Senatu oraz Zarządzenia Rektora zostały podjęte zgodnie z ich kompetencjami ustawowymi i statutowymi. Rektor działa zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) oraz w statucie Uczelni. Rektor wydaje zarządzenia, które przechowywane są sposób prawidłowy.

Uchwały Senatu oraz protokoły z jego posiedzeń są zapisane poprawnie, zawierają podpisy przewodniczącego posiedzenia senatu i osoby sporządzającej protokół.

Informacja o liczbie i strukturze kwalifikacji nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni (26. 02. 2010 r.).

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy		Dodatkowe miejsce pracy	
		Mianowanie	Umowa o pracę:	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	229	167	40 (1)	21	-
Doktor habilitowany	278	245	17 (-)	16	-
Doktor	1100	964	130 (4)	2	-
Pozostali	388	153	211 (9)	1	14
Razem	1995	1529	398 (14)	40	14

Należy stwierdzić, iż zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 33 podstawowym miejscem pracy jest *uczelnia, w której nauczyciel akademicki pozostaje w stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, wskazana w akcie stanowiącym podstawę zatrudnienia jako podstawowe miejsce pracy.*

Senat Uczelni określił roczny wymiar zajęć dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, na mocy Uchwały Nr 180 Senatu Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29 maja 2009 r. w sprawie wysokości pensum dydaktycznego dla

poszczególnych nauczycieli akademickich oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych w danym roku akademickim, w sposób następujący:

- profesor zwyczajny i profesor nadzwyczajny – 210 godzin;
- profesor wizytujący – 120 godzin;
- adiunkt i asystent – 240 godzin;
- starszy wykładowca i wykładowca – 360 godzin;
- lektor, instruktor i nauczyciel przedmiotu – 540 godzin.

Roczny wymiar godzin został określony zgodnie z art. 130 ust.3 powyższej ustawy.

Organami w ramach Wydziału są dziekan i rada wydziału.

Rada Wydziału składa się z 32 osób, którą tworzą przedstawiciele nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego (20 osób), pozostali nauczyciele i przedstawiciele pracowników niebędących nauczycielami akademickimi (6 osób), przedstawiciele studentów i doktorantów (6 osób).

Poddane analizie losowo wybrane uchwały, protokoły z posiedzeń Rady Wydziału oraz listy obecności. Stwierdzono, iż Rada Wydziału działa zgodnie z jej kompetencjami ustawowymi i statutowymi (art. 68 ust. Powyższej Ustawy).

Protokoły z jego posiedzeń są zapisane poprawnie, zawierają podpisy przewodniczącego posiedzenia Rady Wydziału i osoby sporządzającej protokół.

Dziekan działa zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) oraz w statucie Uczelni.

Wniosek:

Organy kolegialne i jednoosobowe Uczelni i Wydziału działają zgodnie ze swoimi ustawowymi oraz statutowymi kompetencjami.

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych* i dydaktycznych.

Strukturę Wydziału Teologii UWM tworzy siedem katedr:

1. Filozofii i Kultury Chrześcijańskiej;
2. Historii Kościoła i Prawa Kanonicznego;
3. Katechetyki i Pedagogiki Religii;
4. Teologii Biblijnej;
5. Teologii Dogmatycznej i Fundamentalnej;
6. Teologii Moralnej i Katolickiej Nauki Społecznej;
7. Teologii Praktycznej i Ekumenizmu.

- Wydział prowadzi jednolite studia magisterskie na kierunku *teologia* w trzech specjalnościach: komunikacja społeczno-religijna (studia stacjonarne), edukacja katechetyczno-pedagogiczna (studia stacjonarne i niestacjonarne) i formacja kapłańska (studia stacjonarne), oraz studia pierwszego stopnia na kierunku *nauki o rodzinie* w dwóch specjalnościach: mediacja rodzinna (studia stacjonarne i niestacjonarne) i profilaktyka społeczna (studia stacjonarne), a także studia doktoranckie w specjalności teologia (studia stacjonarne).

- Wydział Teologii UWM ma aktualnie zawarte umowy o współpracę w zakresie kształcenia alumnów z Wyższymi Seminariami Duchownymi w: Elblągu, Ełku i Pieniężnie.

* użyte określenia: zadania naukowe, badania naukowe, dorobek naukowy, stopnie i tytuły naukowe oznaczają odpowiednio zadania artystyczne, twórczość artystyczną, dorobek artystyczny oraz stopnie i tytuły w zakresie sztuki.

- Wydział Teologii UWM obejmuje zasięgiem swojego działania nie tylko obszar województwa warmińsko-mazurskiego, ale też województw przyległych (pomorskiego i częściowo podlaskiego, oraz kujawsko-pomorskiego). Z tego wynika, że rozwój Wydziału leży w żywotnym interesie mieszkańców północno-wschodniej części Polski.

Na Wydziale Teologii UWM prowadzone są zajęcia na wszystkich latach studiów na kierunku *teologia*. Studenci mają do wyboru w ramach poszczególnych katedr wiele specjalności, zaś alumni seminariów duchownych kształcą się na specjalizacji kapłańskiej. Wydział prowadzi także czteroletnie studia doktoranckie w systemie stacjonarnym, których uczestnikami są kapłani, osoby konsekrowane, a także świeccy. Aktualnie na Wydziale Teologii UWM studiuje na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych obydwu kierunków *teologia* i *nauki o rodzinie* 1046 studentów, oraz 11 studentów na studiach doktoranckich. Struktura organizacyjna pozostaje w służbie naukowo-dydaktycznych zadań ocenianej jednostki. Ona pozwala z jednej strony na rozwój naukowy (daje studentom możliwość zdobycia wiedzy nie tylko w stopniu podstawowym, a także w stopniu pogłębionym), a z drugiej umożliwia wzrost procesu dydaktycznego.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Lista studentów	Liczba uczestników studiów doktoranckich
Studia stacjonarne	21702	428
Studia niestacjonarne	9157	-
Razem	30859	428

Wniosek: Uczelnia spełnia wymagania art. 163 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym w uczelni publicznej liczba studentów studiów stacjonarnych nie może być mniejsza od liczby studentów studiów niestacjonarnych.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Wydział Teologii prowadzi kształcenie na następujących kierunkach studiów:
„nauka o rodzinie” – studia I stopnia (kierunek uruchomiono 1. 10. 2007 r. i jeszcze nie został poddany ocenie jakości kształcenia):

- specj. *mediacja rodzinna* - w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych;
- specj. *profilaktyka społeczna* – w systemie studiów stacjonarnych.

„teologia” – jednolite studia magisterskie (ocena pozytywna - 9. 12. 2004 r.):

- specj. *komunikacja społeczno - religijna* - w systemie studiów stacjonarnych;
- specj. *edukacja katechetyczno - pedagogiczna* – w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz
- specj. *formacja kapłańska* – w systemie studiów stacjonarnych.

Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora nauk teologicznych od 26 czerwca 2000 r. oraz uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk teologicznych do 28 maja 2007 r.

Na podstawie porozumienia zawartego w dniu 28 sierpnia 2000 r. między Uniwersytetem Warmińsko – Mazurskim Mazurskim Olsztynie a Wyższymi Seminariami Duchownymi (Elbląski Instytut Teologiczny, Diecezjalny Instytut Teologiczny w Ełku i Instytut Teologiczny Księża Werbistów w Pieniężnie) studenci Seminariów stali się studentami Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego.

Od semestru letniego roku akademickiego 2004/2005 kształcenie osób świeckich na poziomie jednolitych studiów magisterskich w systemie studiów stacjonarnych (cykl B) Diecezjalnym Instytucie Teologicznym w Ełku zostało przeniesione na Wydział Teologii Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie - Uchwała nr 50 Rady Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie z dnia 17 listopada 2004 r. w sprawie przeniesienia kształcenia osób świeckich na studiach magisterskich dziennych (cykl B) z Ełku do Olsztyna.

Obecnie osoby świeckie odbywają studia wyłącznie na Wydziale Teologii UWM w Olsztynie. Wszystkie czynności i dokumentacja związana z przebiegiem studiów odbywa się na Wydziale Teologii, jedynie sesje egzaminacyjne alumnów są przeprowadzane w poszczególnych Seminariach.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I	-	-	
	II	-	-	
	III	-	-	
	IV	-	-	
II stopnia	I	-	-	
	II	-	-	
jednolite studia magisterskie	I	53	-	53
	II	44	-	44
	III	62	-	62
	IV	89	19	108
	V	140	27	167
	VI	33	-	33
Razem		421	46	467

Wnioski: Zainteresowanie studiowaniem na ocenianym kierunku studiów jest umiarkowane, liczba studentów jest podobna zwłaszcza w trzech ostatnich latach (dotyczy studiów w systemie stacjonarnym). Brak jest jednak zainteresowania, również od trzech lat możliwością studiowania w systemie studiów niestacjonarnych, co powoduje wygaszanie tej formy studiów na ocenianym kierunku w sposób naturalny.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

- 1.1 Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

Kierunek *teologia*, realizowany na Wydziale Teologii UWM, odpowiada przyjętym przez wydziały teologiczne w Polsce oraz stronę kościelną, standardom kształcenia. Zgodnie z nimi studia obejmują pięcioletni cykl (dla kleryków sześćioletni – 12 semestrów) i kończą się egzaminem magisterskim. Uzyskanie w tym cyklu odpowiedniego poziomu wiedzy umożliwia kontynuację kształcenia na czteroletnich studiach doktoranckich. Ta kontynuacja jest możliwa dzięki temu, iż Wydział posiada od 28 maja 2007 r. uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk teologicznych. W tym kontekście nie sposób nie wskazać na brak samodzielnego pracownika naukowego z teologii dogmatycznej. Ten fakt nie gwarantuje wysokiego stopnia specjalizacji w zakresie wszystkich dyscyplin teologicznych.

Cele kształcenia zostały sformułowane w sylwetce absolwenta teologii na poziomie studiów magisterskich. Owe cele odpowiadają wymogom standardów kształcenia w zakresie teologii oraz koncepcji kwalifikacji absolwenta w świetle dokumentów określających Proces Boloński.

Prowadzone na Wydziale studia teologiczne zapewniają studentom osiągnięcie odpowiedniej wiedzy teologicznej z elementami wiedzy z zakresu filozofii, nauk humanistycznych i społecznych, kształtują umiejętności: wyrażania poglądów i ich argumentowania, nauczania (po ukończeniu specjalności nauczycielskiej) i zaangażowania społecznego (po ukończeniu specjalności komunikacja społeczno-religijna), prowadzenia dialogu kulturowego, dzięki rozwojowi kształcenia językowego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy, oraz rozbudzają świadomość ustawicznego kształcenia. W celu podniesienia jakości kształcenia i dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy Wydział stosuje ankietę Pracodawcy Absolwenta Wydziału Teologii przeprowadzaną w sposób anonimowy wśród dyrektorów wydziałów katechetycznych kurii biskupich, metodyków i doradców nauczania religii, oraz wybranych dyrektorów szkół. Ów zakres ankietyzacji jest zbyt jednorodny. Warto by go poszerzyć o te przestrzenie rynku pracy, których dotyczy prowadzona na Wydziale specjalności komunikacja społeczno-religijna, co zapewne wpłynie jeszcze bardziej na poprawę jakości i organizacji kształcenia.

- 1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Szczegółowe warunki rekrutacji na rok akademicki 2009/2010 zostały przedstawione w uchwałach: Nr 297 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie zasad i trybu przyjmowania na I rok studiów stacjonarnych w 2009 r. kandydatów, posiadających świadectwo dojrzałości uzyskane w systemie 'starej i nowej matury'; Nr 298 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie zasad i trybu przyjmowania na I rok studiów niestacjonarnych w 2009 r. kandydatów, posiadających świadectwo dojrzałości uzyskane w systemie 'starej i nowej matury'; Nr 299 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie zasad przyjmowania na I rok studiów w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie w latach 2009-2011 laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego.

Podstawą przyjęcia na jednolite studia magisterskie (stacjonarne) są wyniki egzaminu dojrzałości (*stara matura*) lub egzaminu maturalnego (*nowa matura*).

Rekrutacja kandydatów na studia ma dwustopniowy przebieg:

1. rejestracja w internecie (Internetowa Rejestracja Kandydatów - IRK);
2. postępowanie kwalifikacyjne i złożenie wymaganych dokumentów.

System IRK umożliwił wyliczenie punktacji odpowiednio dla kandydatów ze starą i nową maturą. Kandydaci, którzy w określonym przez senacką uchwałę terminie się zarejestrowali i dokonali opłaty egzaminacyjnej zostali dopuszczeni do postępowania kwalifikacyjnego. Postępowanie kwalifikacyjne ma charakter konkursowy i polega:

- w systemie 'nowej matury' na rankingu sumy % punktów uzyskanych na świadectwie dojrzałości z 3 przedmiotów: język polski, język obcy nowożytny (do wyboru przez kandydata), przedmiot do wyboru (filozofia, geografia, historia, język łaciński, kultura antyczna, matematyka, wiedza o społeczeństwie), którą mnoży się przez współczynnik 2;

- w systemie 'starej matury' na rankingu średniej oceny uzyskanych na świadectwie dojrzałości z 3 przedmiotów: historia lub wiedza o społeczeństwie, filozofia lub język łaciński; geografia lub matematyka; język polski lub język obcy nowożytny (do wyboru przez kandydata) pomnożoną przez współczynnik 100,00 .

Zarejestrowani laureaci olimpiad i konkursów stopnia centralnego, oraz z maturą międzynarodową automatycznie otrzymują 100 pkt.

O przyjęciu na studia decydowała suma punktów końcowych. Te osoby, które uzyskały największą liczbę punktów końcowych w ramach ustalonych limitów przyjęć spełniły kryteria kwalifikacji. Miejszem rekrutacji jest siedziba Wydziału Teologii UWM w Olsztynie.

W trakcie wizytacji nie stwierdzono niczego, co by naruszało uchwalone przez Senat zasady rekrutacji i zakłócało sposób jej przeprowadzenia.

- 1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami. Ocenie podlegają również: sekwencja przedmiotów, oferta zajęć do wyboru i stopień internacjonalizacji kształcenia.

(ewentualne zestawienie tabelaryczne realizowanych godzin zajęć powinno stanowić załącznik do raportu)

Program studiów na Wydziale Teologii UWM dla kierunku *teologia* jest podzielony na pięć bloków:

1. ogólne – zajęcia dla wszystkich (przedmioty kształcenia ogólnego), co daje 330 godzin;

2. podstawowe - zajęcia dla wszystkich studentów kierunków odpowiednio do roku studiów, co daje łącznie dla specjalności katechetyczno-pedagogicznej 1050 godzin, zaś dla specjalności kapłańskiej - 1110;
3. kierunkowe - zajęcia z tzw. specjalizacji, co daje dla specjalności katechetyczno-pedagogicznej 990 godzin, zaś dla specjalności kapłańskiej - 1470;
4. pedagogiczne (nauczycielskie) - co daje dla specjalności katechetyczno-pedagogicznej 480 godzin, zaś dla specjalności kapłańskiej 420 godzin.
5. do wyboru - zajęcia fakultatywne związane zazwyczaj z tematem pracy magisterskiej, co daje dla specjalności katechetyczno-pedagogicznej 360 godzin (dwa przedmioty z oferty ogólnouczeniowej, pozostałe z oferty wydziałowej), zaś dla specjalności kapłańskiej 300 godzin.

W program studiów wchodzi jeszcze dla specjalności kapłańskiej zajęcia specjalnościowe w wysokości 750 godzin. W ten sposób program studiów realizowany na Wydziale Teologii UWM liczy: dla specjalności katechetyczno-pedagogicznej 3210 godzin, zaś dla specjalności kapłańskiej 4380 godzin.

Program studiów na ogół odpowiada standardom kształcenia ustalonym przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Nauki dla kierunku *teologia*, z tym że na specjalności kapłańskiej liczba godzin jest większa. Specjalizacja wykładów i możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych oraz specjalnościowych umożliwiają studentom dobre przygotowanie do podjęcia pracy zgodnie z uzyskaną wiedzą teoretyczną i zdobytymi umiejętnościami praktycznymi. To ich przygotowanie byłoby jeszcze lepsze, gdyby istniała na Wydziale szersza oferta kształcenia w językach obcych. Wykłady profesorów przyjezdnych z zagranicy w ramach Programu *Erasmus* w językach: hiszpańskim i niemieckim, to zbyt skromnie. Wskazane jest więc zwiększenie liczby zajęć w językach obcych.

1.4 Ocena systemu ECTS.

System ECTS na kierunku *teologia* jest zaprojektowany poprawnie, co znajduje odzwierciedlenie w zatwierdzonych przez Radę Wydziału planach studiów. Według planu zajęć łączna ilość godzin dla studentów wynosi ok. 3210. Tym godzinom są przypisane punkty ECTS: za każdy rok studiów 60 pkt., co daje za całość studiów 300 pkt., natomiast na specjalności kapłańskiej – 360 pkt. Student ma możliwość ustalania sobie liczby punktów w danym roku studiów z tego względu, iż plan zajęć zawiera przyporządkowanie punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów. Reguły punktowania w tym systemie są oparte o przelicznik liczby godzin zajęć wykładu lub ćwiczeń, ważności przedmiotu i sposobu jego zaliczenia (egzamin bądź zaliczenie na ocenę, sporadycznie zaliczenie bez oceny).

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej.

Kompleksowy dostęp do informacji związanych z tokiem studiów studenci uzyskują za pomocą dobrze funkcjonującej strony internetowej wydziału, która jest na bieżąco aktualizowana. Mogą tam odnaleźć niezbędne druki, regulaminy i inne dokumenty. Na korytarzach brakuje gablot informacyjnych, w których zamieszczone byłyby informacje związane z tokiem i przebiegiem studiów. Studenci jednak nie zgłaszają problemu związanego z brakiem gablot twierdząc, że strona internetowa i zamieszczone na niej informacje w zupełności wystarczają.

Na drzwiach pomieszczeń nauczycieli akademickich znajdują się tabliczki, na których są wyszczególnione godziny przyjęć wykładowców w ramach konsultacji. Niektórzy wykładowcy kontaktują się ponadto ze studentami drogą mailową. Zdarzają się sytuacje, że wykładowcy przyjmują w ramach konsultacji w godzinach i terminach kolidujących z godzinami zajęć studentów, ale wg ich opinii studentów są to sytuacje sporadyczne. Nauczyciele akademicy w większości przypadków na początku semestru określają zasady i tryb zaliczenia przedmiotu. Podają również literaturę, która obowiązuje na zajęciach ćwiczeniowych i jest uzupełnieniem wykładu.

Studenci chwalą sobie zasoby jakimi dysponuje wydziałowa biblioteka. Obsługa jaką świadczy biblioteka na rzecz studentów jest szybka i kompleksowa. Studenci mają bezpośredni dostęp do literatury, którą poszukują. W razie potrzeby biblioteka ściąga brakujące pozycje z innych bibliotek w kraju.

Godziny pracy dziekanatu są przystępne dla studentów studiów stacjonarnych (od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 14.00). Obsługa studentów studiów niestacjonarnych jest realizowana w piątki do godziny 16.00 oraz w soboty w godzinach 8.00 – 10.00 co może utrudniać załatwienie wszystkich spraw związanych z tokiem studiów (weryfikacja takiej opinii była jednak niemożliwa ponieważ na spotkaniu zjawiał się tylko jeden student studiujący w trybie niestacjonarnym).

W sumie studenci mają zapewnioną opiekę naukową i dydaktyczną. Nad poszczególnymi rocznikami sprawują ją powołani przez dziekana po uprzedniej konsultacji z Radą Wydziałową Samorządu Studenckiego nauczyciele akademicy. Zakres ich opieki obejmuje udzielanie rad i konsultacji w sprawach naukowych, związanych z dydaktyką i sprawami socjalnymi, oraz opiniowanie na prośbę studenta spraw związanych z indywidualnym tokiem studiów. Oprócz tej formy opieki studenci mają możliwość kontaktowania się z nauczycielami w celu konsultacji. Każdy nauczyciel przed rozpoczęciem semestru jest zobowiązany do ustalenia czasu i miejsca konsultacji. Ponadto studenci mogą się kontaktować telefonicznie, oraz poprzez pocztę elektroniczną (dane kontaktowe są udostępnione w wydawanym co roku informatorze wydziałowym i na stronie internetowej Wydziału).

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

Ocenę etapowych osiągnięć szczegółowo określa *Regulamin studiów* w dziale IV o *Zaliczeniu roku* oraz w dziale VIII *Praca dyplomowa* (Uchwała Senatu UWM nr 99 z dnia 30.06.2006). Zawarte tam normy mają na uwadze jakość kształcenia i zarazem dają tym studentom, którzy nie wykazali się odpowiednią wiedzą w pierwszym podejściu szansę na kontynuację studiów.

Na kierunku *teologia* studenci zdają egzaminy z najważniejszych przedmiotów, natomiast zaliczenie z oceną uzyskują z przedmiotów kierunkowych i do wyboru (ogólnounuczelnianych i wydziałowych). W tym kontekście postuluje się wobec prowadzących zajęcia, aby zwrócili uwagę na to, na ile wymagania dotyczące ćwiczeń oddają udział studentów w wykładach.

Przy ocenie studenta na zajęciach kończących się egzaminem lub zaliczeniem uwzględnia się: testy, analizę materiału źródłowego, przygotowanie referatu na określony temat, kolokwia (pisemne lub ustne), obecność i aktywność studenta. Skala ocen jest regulowana paragrafem 30 punkt 2 *Regulaminu studiów UWM*. Są to oceny: bardzo dobry (5,0), dobry plus (4,5), dobry (4,0), dostateczny plus (3,5), dostateczny (3,0), niedostateczny (2,0). W odniesieniu do skali ocen wskazane jest wprowadzenie skrótów ocen. W praktyce

skróty te są stosowane, ale nie ma ich w zapisach Regulaminu studiów i w uchwałach rady Wydziału. System weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów jest standardowy.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu.

Skala odsiewu studentów na poszczególnych latach jest niewielka. Na studiach stacjonarnych w roku akademickim 2008/2009 wynosiła łącznie: (specjalność kapłańska-alumni seminariów duchownych i specjalność katechetyczno-pedagogiczna - jednolite magisterskie pięcioletnie) 35 osób, zaś na studiach niestacjonarnych – 9 osób. Najczęstszą przyczyną odsiewu jest niezłożenie przez studentów w terminie pracy magisterskiej. U podstaw tej nieterminowości z ich strony tkwi najczęściej podejmowanie przez nich dorywczych prac zarobkowych. To świadczy, iż zjawisko odsiewu studentów wynika bardziej z motywów pozanaukowych niż naukowych.

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych.

Wydział oferuje studentom rozległe spektrum promotorów. Studenci mają szerokie możliwości wyboru opiekunów z różnych dyscyplin naukowych. W uzasadnionych przypadkach Rada Wydziału upoważnia do kierowania pracą magisterską specjalistów spoza Wydziału. W kwestii dyplomowania prac studenckich system recenzowania jest w miarę dobrze prowadzony. Prace prowadzone przez doktorów są recenzowane przez samodzielnych pracowników nauki, a recenzje merytorycznie poprawne. Jednak recenzje te w niektórych przypadkach są mało wnikliwe, powierzchowne.

Egzaminy dyplomowe są na ogół dobrze udokumentowane. Dokumenty są ułożone w czytelnej sekwencji. Zdarzają się jednak drobne uchybienia w postaci np. braku określenia seminarium naukowego na stronie tytułowej pracy, braku wypełnienia rubryki o wydaniu dyplomu lub braku daty wydania dyplomu i podpisu absolwenta w protokole komisji egzaminu dyplomowego, braku wpisu daty zaliczenia przedmiotu w kartach egzaminacyjnych studenta oraz przewodniczenia komisji egzaminacyjnej przez recenzenta. Oprócz tego wskazane jest, aby w dokumentacji zamieszczać prace dyplomowe dwustronnie drukowane, a nie jak do tej pory – jednostronnie. A przy tym należy z uznaniem podkreślić zamieszczanie w dokumentacji prac dyplomowych w wersji elektronicznej na nośniku CD ich streszczenia w języku angielskim.

Działania zapobiegające plagiatom polegają w pierwszym rzędzie na kontroli ze strony promotora pracy studenta na seminarium, a w następnej na złożeniu oświadczenia o wyrażeniu zgody na poddanie wykonanej pracy procedurze antyplagiatowej.

Ogólnie należy stwierdzić, że dokumentacja jest prowadzona rzetelnie (w teczkach znajdują się komplety dokumentów i kopii ułożone według jednolitego schematu). Wykazane wyżej braki nie przeczą tej opinii, albowiem są one nieliczne i do usunięcia. Oceny prac w zasadzie nie były zróżnicowane. Najczęściej występowały oceny bardzo dobre, lub dobre, co nie zawsze odpowiadało rzeczywistemu poziomowi prac, jak to zostało wyżej pokazane.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych.

- 2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

Określone przez Wydział efekty kształcenia są zgodne ze standardami i realizowanym programem. W wyniku studiów student uzyskuje podstawową wiedzę z zakresie nauk filozoficzno-teologicznych i nabywa umiejętności potrzebne do odpowiedzialnego działania w płaszczyźnie pracy społeczno-obywatelskiej, opiekuńczo-wychowawczej, redakcyjnej oraz charytatywnej.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

- 3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

Metodyka kształcenia na Wydziale Teologii UWM jest związana z zewnętrznymi warunkami (sale wykładowe, pomoce naukowe [urządzenia audiowizualne we wszystkich salach wykładowych: projektor multimedialny, komputer lub laptop, wizualizer, tablica interaktywna, mapy, plansze], zasoby biblioteczne) i obejmuje tradycyjne formy: wykłady, ćwiczenia, proseminaria, seminaria i działalność naukową w formie konferencji i sympozjów.

Podstawową formą dydaktyczną na kierunku *teologia* zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym są wykłady. Wynika to ze specyfiki tego kierunku usytuowanego w ramach nauk humanistycznych. Prowadzone wykłady mają charakter klasyczny, tzn. w sposób podający służyć przekazowi wiedzy z danego przedmiotu. Ich treść dopełniana jest ćwiczeniami, które przyjmują różne formy. W zależności od natury wykładanych treści i celu stawianego przez prowadzącego zajęcia jednym razem nabierają charakteru analiz materiału źródłowego, innym zaś - warsztatu. Do pracy własnej studenci mają do dyspozycji zbiory biblioteki Uczelni wraz z czytelnią, oraz zbiory biblioteczne wraz z czytelnią Wydziału Teologii (235 tys. vol., głównie z dziedziny teologii, filozofii, historii, prawa, sztuki, pedagogiki, psychologii, 324 inkunabuły, ok. 7500 starodruków i 231 tytułów czasopism, w tym 180 polskich i 51 zagranicznych; ok. 80 siedzisk i stanowiska komputerowe z dostępem do internetu). W trakcie zajęć tak wykładów, jak i ćwiczeń bywają wykorzystywane techniki informatyczne z użyciem sprzętu audiowizualnego. Coraz częściej wykorzystuje się platformę elektroniczną. Dzięki niej studenci mają możliwość kontaktowania się z wykładowcami z zamiarem prowadzenia konsultacji. Ma to szczególne znaczenie dla studentów niepełnosprawnych. Owa platforma elektroniczna jest jeszcze zbyt słabo wykorzystywana przez wykładowców w celu udostępniania słuchaczom własnych materiałów dydaktycznych (skryptów, konspektów, artykułów). Dla studentów niepełnosprawnych dostosowano infrastrukturę zewnętrzną, oraz umożliwiono im studiowanie według indywidualnej organizacji studiów (ISO). Studenci mają też możliwość podjęcia indywidualnego planu studiów (IPS). Ten plan jest przyznawany studentom pod konkretnymi warunkami: dobre wyniki w nauce i posiadanie opiekuna naukowego (z nim jest uzgadniany program studiów, który jest następnie zatwierdzany przez radę wydziału). Wskazane byłoby jednak określenie stopnia naukowego tegoż opiekuna. Plan studiów określa to bardzo ogólnie. Dla utrzymania jakości tego rodzaju studiowania dobrze byłoby, aby tym opiekunem był samodzielny pracownik naukowy. Z kolei studentom, mającym uzasadnione przeszkody w postaci konieczności opieki nad dzieckiem, niepełnosprawności, zaangażowania się w działalność społeczną w środowisku akademickim, trudnej sytuacji czy uczestnictwa w sportowej kadrze narodowej lub uniwersjadowej, oferowana jest indywidualna organizacja studiów (IOS). Przebieg IOS ustala, na wniosek studenta, dziekan na okres semestru lub roku akademickiego.

Kształcenie na studiach niestacjonarnych, które są już wygaszane (istnieją już tylko na IV i V roku) prowadzone jest według planu i programu studiów analogicznego do studiów stacjonarnych – przy proporcjonalnie mniejszej liczbie godzin z poszczególnych przedmiotów. Zajęcia odbywają się w piątki i soboty w trakcie roku akademickiego, przy czym zajęcia piątkowe rozpoczynają się w godzinach popołudniowych.

3.2. Ocena dostępności i jakości sylabusów.

Zakres programu nauczania tworzy wykaz przedmiotów z podaniem kodu przedmiotu, nazwy przedmiotu, rodzaju zajęć (wykłady plus ćwiczenia), semestru, w którym jest wykładany, punktów ECTS, formą zaliczenia.

Sylabusy są przygotowane według jednolitego schematu, który obejmuje niezbędne dla studenta informacje o przedmiocie i jego treści (treść programowa, cel i założenia, warunki i forma zaliczenia, literatura obowiązkowa i fakultatywna, imię i nazwisko prowadzącego wraz ze stopniem naukowym). Na ogół sylabusy nie budzą zastrzeżeń, ale w niektórych przypadkach wymagają dopracowania. Dotyczy to tych przedmiotów, gdzie brakuje podania warunków zaliczenia zajęć. Z tego wynika, iż potrzebne jest wskazanie przez prowadzącego jakichkolwiek warunków zaliczenia przedmiotu.

3.3. Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk.

Realizacja praktyk pedagogicznych jest włączona w system weryfikacji procesu kształcenia. Praktyki są realizowane w przedszkolach i szkole podstawowej we wrześniu: przez studentów specjalności katechetyczno-pedagogicznej po III roku studiów (75 godz.), zaś studentów specjalności kapłańskiej po IV roku studiów (75 godz.), natomiast w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych również we wrześniu: odpowiednio po IV roku studiów i po V roku studiów (po 75 godz.). Nadzór nad praktykantami sprawuje wyznaczony przez dyrektora placówki nauczyciel religii. Zaliczanie praktyk odbywa się na podstawie zebranych przez studenta: dziennika praktyk z pozytywną opinią nauczyciela-opiekuna praktyki, trzech sprawozdań z obserwowanych lekcji, wybranych trzech scenariuszy przeprowadzonych przez studenta lekcji, oraz osobistej refleksji na temat odbytej praktyki. Na podstawie tej dokumentacji nauczyciel akademicki – opiekun praktyk dokonuje zaliczenia praktyk.

W tej kwestii za uchybienie należy uznać nie uwypatnienie w programie zajęć praktyk śródrocznych oraz nie wskazanie, kto konkretnie jest odpowiedzialny za praktykanta (podanie, iż za praktykanta – według raportu – jest odpowiedzialny nauczyciel - opiekun praktyki jest zbyt ogólne; może nim być specjalista z fizyki).

3.4. Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).

Organizacja studiów na Wydziale jest określona szczegółowo przez *Regulamin studiów*. Zajęcia są rozłożone w miarę równomiernie w dni robocze tygodnia, zaś ich obsada odpowiada kompetencjom prowadzących poszczególne przedmioty. Rozkład zajęć jest zgodny z wymogami programu. To sprawia, że studenci nie są przeciążeni zajęciami, tzn., iż nie mają zbyt wielu zajęć w ciągu jednego dnia. Sesje egzaminacyjne są wyznaczane w odpowiednim czasie i przeprowadzane zgodnie z *Regulaminem studiów* UWM.

3.5. Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Hospitowane zajęcia potwierdziły dobry poziom merytoryczny prowadzonych wykładów i ćwiczeń. Prowadzący zajęcia zasadniczo byli dobrze przygotowani. Wielu z nich wykorzystywało obecny w salach sprzęt multimedialny. Studenci byli angażowani poprzez stawiane pytania oraz inne formy aktywizacji (sprawdzanie zadanych kwestii do

opracowania). Do rzadkości należały zajęcia prowadzone w sposób statyczny bez animacji uczestników wykładu czy ćwiczeń.

Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Wizytowany kierunek spełnia wymagania kształcenia w zakresie teologii. Zarówno programy studiów, jak i plany zajęć, oraz metody ich prowadzenia, reguły dyplomowania, a także wewnętrzna ocena jakości studiów odpowiadają standardom kształcenia ustalonym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Studenci mają możliwość kształtowania programu swoich studiów przez wykłady do wyboru oraz udział w wykładach ogólnouczelnianych, a w szczególnych sytuacjach korzystania z Indywidualnego Planu Studiów (IPS) i Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS).

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:
 - 1) struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości,
 - 2) okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji),
 - 3) oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia),
 - 4) zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji),
 - 5) form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji),
 - 6) stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.),
 - 7) publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia).

W celu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Teologii UWM podejmuje się rozmaite działania.

Pierwszym z nich jest wewnętrzna struktura planu zajęć i programu nauczania. Z jednej strony zapewnia on odpowiednią elastyczność (przedmioty kierunkowe, pedagogiczne i do wyboru), a z drugiej gwarantuje przyswojenie przez studentów niezbędnej wiedzy i nabycie wymaganych umiejętności (przedmioty ogólne i podstawowe). Program nauczania i plany zajęć na poszczególne semestry zatwierdza Senat UWM, na podstawie wcześniejszej jego akceptacji przez Radę Wydziału, na której spoczywa obowiązek merytorycznej kontroli. Inicjatywa w zakresie opracowania programu nauczania należy do Rady Wydziału. Ona powołuje zespół programowy, w skład którego wchodzi także studenci. Z tego względu uczestniczą również w opracowaniu programu i planów zajęć. Z racji, iż studenci wchodzi w skład Rady Wydziału i Senatu, uczestniczą również w zatwierdzaniu programu nauczania i planu zajęć. Program nauczania i plany zajęć podlegają corocznej weryfikacji. Zorientowana jest ona na zwiększenie adekwatności programu nauczania i planów zajęć do zamierzonych

celów kształcenia. Przy opracowywaniu w tym aspekcie zmian, brane są pod uwagę postulaty studentów, pracowników administracji, ankiet absolwentów wysyłana drogą pocztową wraz z kopertą zwrotną na adres domowy, która dotyczy obecnego zatrudnienia, spostrzeżeń dotyczących przygotowania do pracy, uchybień w tym, negatywnych i pozytywnych aspektów funkcjonowania Wydziału, oraz opinie pracodawców absolwentów, wyrażane przez nich w ankietach wysyłanych do dyrektorów wydziałów katechetycznych kurii biskupich, metodyków i doradców nauczania religii, wybranych dyrektorów szkół. O stanie prac i wprowadzonych zmian informuje się w sposób systemowy: drogą elektroniczną, tj. na stronie internetowej Wydziału oraz na tablicach ogłoszeń w pomieszczeniach Wydziału.

Kolejnym działaniem mającym na celu zapewnienie jakości kształcenia jest ocenianie pracy studentów. Dokonywane jest ono według wcześniej ustalonych zasad, tj. terminarza i form zaliczania przedmiotów. Wśród sposobów sprawdzania wiedzy studentów stosowane są: pisemne sprawdziany wiadomości, egzaminy i ustne zaliczenia, oraz w odniesieniu do ćwiczeń i lektoratów okresowe sprawdziany wiedzy i umiejętności.

Następnym działaniem zorientowanym na wzrost jakości kształcenia jest troska o stan kadry naukowo-dydaktycznej. Przejawia się ona w corocznej ocenie przez Wydziałową i Uczelnianą Komisję Oceniającą wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych na podstawie analizy ankiet przeprowadzonych wśród studentów, zasięgnięciu opinii Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego oraz opinii bezpośredniego przełożonego (kierownika katedry), uwzględniającej wyniki hospitacji zajęć (wykładów, ćwiczeń, seminariów). Choć ta procedura zapewnia wzrost jakości kształcenia, to jednak nie gwarantuje w pełni jej efektywności. W tym systemie konieczne jest wyraźne określenie czasu hospitacji zajęć dydaktycznych pracowników przez kierowników katedr, określenie podmiotów hospitujących zajęcia dydaktyczne kierowników oraz określenie częstotliwości posiedzeń Uczelnianej Komisji Oceniającej, która ma za zadanie dokonać, na podstawie powyższych wskaźników, oceny poszczególnego pracownika.

Innym działaniem Wydziału na rzecz wzrostu jakości kształcenia jest system wsparcia studentów, umożliwiający im studiowanie. Wsparcie to przybiera różne formy opieki : naukowej (pracownicy w ramach dyżurów służą pomocą w zakresie prowadzenia prac dyplomowych i stosowania technik zdobywania wiedzy), organizacyjnej (opiekunowie roku udzielają pomocy studentom w procesie kształcenia, a opiekunowie praktyk zawodowych w czasie praktyk), finansowej (dofinansowywanie różnych form aktywności studenckiej [udział w konferencjach naukowych] ze środków pozostających w dyspozycji władz Wydziału), administracyjnej (pracownicy dziekanatu udzielają rad w sprawach funkcjonowania na studiach).

Godnym podkreślenia jest także systematyczne prowadzenie przez Wydział ankiet dotyczącej funkcjonowania Wydziału. Ankietę tę przeprowadzana w formie anonimowej wśród studentów dotyczy uwag i zastrzeżeń wobec sposobu kształcenia, oceny funkcjonowania: dziekanatu, biblioteki, portierni, strony internetowej, oraz negatywnych i pozytywnych aspektów funkcjonowania Wydziału, a także propozycji na przyszłość.

Drobną sugestią w odniesieniu do ewaluacji, czyli weryfikacji poprawności zajęć pod względem treści nauczania w stosunku do całościowego programu kształcenia i wymagań rynku pracy oraz badania sposobu prowadzenia zajęć w zakresie poprawności dyscypliny pracy i norm obyczajowych przyjętych w społeczeństwie jest konkretne określenie czasu przeprowadzania ankiet, tzn. kiedy mają się odbyć (czy zaraz po zakończeniu zajęć, czy – w przypadkach, gdy przedmiot obejmuje okres dłuższy niż rok akademicki – po zakończeniu cyklu).

Wydział stworzył szerokie i dynamicznie prowadzone inicjatywy publicystyczne, co daje pracownikom naukowym szansę promowania własnych badań, a studentom wyrażanie osobistych refleksji i osiągnięć badawczych.

Informacje dotyczące możliwości i ofert kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia są zamieszczane na stronie internetowej, a także na tablicach ogłoszeń w pomieszczeniach Wydziału.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach.

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni

Na wydziale na mocy decyzji nr 3/2010 dziekana Wydziału Teologii UWM z dnia 24 lutego 2010 roku powołana została wydziałowa komisja ds. jakości kształcenia. Kompetencje i zadania komisji określa Uchwała Rady Wydziału Teologii UWM z dnia 18 lutego 2010 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Co jest bardzo ważne z perspektywy studenckiej w skład siedmioosobowej komisji powołanej przez dziekana wchodzi jeden student.

Na Wydziale jest przeprowadzana ankieta ewaluacyjna. Ankieta jest prosta i przejrzysta, zbudowana z 5 logicznych i przedmiotowych pytań. Zawiera 4 pytania zamknięte oraz jedno pytanie otwarte

Pod uwagę należy poddać fakt iż w pytaniach zamkniętych student może udzielić odpowiedzi: tak, raczej tak lub nie. Sugeruje się jednak rozbudowanie skali ocen np. do skali pięciostopniowej (tj. tak, raczej tak, nie wiem, raczej nie oraz nie lub skali liczbowej np. 1-5). Zabieg taki uczyni wyniki ankietyzacji bardziej przejrzystymi i czytelnymi a zarazem miarodajnymi.

Poza regularnym przeprowadzaniem ankiety oceny nauczyciela akademickiego (w zakresie działalności dydaktycznej) na Wydziale jest przeprowadzana również ankieta absolwenta oraz ankieta studencka (mająca na celu zebranie opinii studentów nt. funkcjonowania wydziału jako całości, przede wszystkim obsługi administracyjnej oraz stopnia jego zadowolenia z podjęcia studiów na danym kierunku na wydziale Teologii). Wydział zasięga również opinii wśród pracodawców nt. absolwentów swojego wydziału.

Po każdym rodzaju ankietyzacji powstaje kompleksowe opracowanie zbiorcze wraz ze spostrzeżeniami, uwagami i wnioskami (w przypadku ankiety zasięgającej opinii studentów nt. nauczyciela akademickiego również personalne nt. każdego nauczyciela akademickiego osobno). Mankamentem ankiety ewaluacyjnej a zarazem podważeniem jej anonimowości jest fakt, że przy opracowaniu zbiorczym odnoszącym się personalnie do nauczyciela akademickiego poza zestawieniem tabelarycznym (procentowym) pytań zamkniętych dołączone są ksera opinii (pytanie 5 ankiety) studentów. Proponuje się przepisywanie odpowiedzi studentów na pytania otwarte i drukowanie ich do wglądu nauczyciela akademickiego w formie komputerowej.

Studenci z aprobatą wypowiadali się nt. ankietyzacji twierdząc że zauważają zmiany w procesie dydaktycznym po każdej ankietyzacji. Godnym pochwały jest fakt że studenci są zapoznawani z wynikami ankiet (opracowaniami zbiorczymi ankietyzacji).

W spotkaniu studenci nie zgłosili żadnych uchybień w stosunku do proponowanego przez Wydział systemu jakości kształcenia ani też nie zasugerowali żadnych form udoskonalenia dotychczasowego systemu. A to świadczy o tym, że nie dostrzegają oni potrzeby jego doskonalenia. Podczas spotkania nie zgłosili też żadnych zastrzeżeń co do pracy administracji. Wręcz przeciwnie, wypowiadali pod jej adresem słowa pochwał, podkreślając otwartość, życzliwość i kompetencje osób pracujących w dziekanacie.

- 2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

W czasie spotkania nauczyciele akademicy pozytywnie ocenili obowiązujący na Wydziale system ankietyzacji, który zapewnia jakość kształcenia. Zgłosili postulat obniżenia pensum dla pracowników w celu umożliwienia zatrudnienia większej liczby specjalistów, co podniosłoby jeszcze bardziej jakość kształcenia. Zwrócili też uwagę na potrzebę precyzyjniejszego informowania o grantach profesorskich.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

Monitorowanie losów absolwentów na Wydziale odbywa się poprzez przeprowadzanie corocznie tzw. *Ankiety Absolwenta*. Wyniki ankietyzacji są następnie dyskutowane na posiedzeniach Rady Wydziału i stanowią z kolei podstawę do działań mających na celu poprawę jakości kształcenia.

Wydział Teologii UWM wypracował wewnętrzny system efektywnego zapewnienia jakości kształcenia i w miarę wdrożył go w życie. Dla jeszcze efektywniejszego jego urzeczywistnienia konieczne jest precyzyjne informowanie o grantach profesorskich i zwiększenie wymiany studentów i kadry naukowej w ramach programu *Erasmus*.

Część IV. Nauczyciele akademicy.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Wydział Teologii UWM legitymuje się dużą, tzn. określaną w stosunku do liczby studentów, kadrą naukowo-dydaktyczną. Jej wielkość wynosi 1 : 29,4. Wydział posiada odpowiednią liczbę pracowników z wykształceniem teologicznym zarówno samodzielnych z tytułem profesora, czy doktora habilitowanego, jak i doktorów, co zapewnia jakość kształcenia studentów. Nie zrozumiałe jest jednak, co należy w tym momencie podkreślić, nie wliczenie do minimum kadrowego teologa dogmatyka.

Troska Wydziału o jakość kadry naukowo-dydaktycznej wyraża się w ocenianiu pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej pracowników, która odbywa się – zgodnie ze statutem UWM – raz na cztery lata. Godnym podkreślenia jest określenie przez władze uczelni kryteriów przeprowadzania tej oceny. W zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej stanowią je:

- oryginalne prace twórcze;
- efektywność kierowania zespołami naukowymi;
- udział w kongresach, konferencjach naukowych i sympozjach;
- aktywność w pozyskiwaniu środków na badania;
- promotorstwo w zakończonych przewodach doktorskich;
- prowadzenie seminariów naukowych;
- doskonalenie umiejętności dydaktycznych i naukowych młodej kadry;
- recenzowanie prac naukowych;
- udział w radach instytucji naukowych lub społecznych;
- aktywność w organizacjach, stowarzyszeniach;
- udział w pracach organizacyjnych na rzecz Uniwersytetu.

Oceny dokonuje najpierw Wydziałowa, a następnie Uniwersytecka Komisja Oceniająca. Jej wyniki są następnie przedstawiane nauczycielowi akademickiemu na piśmie przez dziekana z pouczeniem o możliwości i terminie wniesienia odwołania. Ponadto każdy nauczyciel akademicki podlega ocenie bezpośredniego przełożonego (kierownika katedry), który raz w roku dokonuje hospitacji zajęć podległych mu pracowników. Oprócz tego nauczyciele akademicy podlegają w zakresie działalności dydaktycznej ocenie na drodze ankiety przeprowadzanej na Wydziale co roku. Wyniki oceny pracownika stanowią podstawę dla decyzji Rektora co do przedłużenia zatrudnienia, jak i awansu naukowego czy powierzania stanowisk kierowniczych. W celu podniesienia poziomu naukowego kadry wskazane jest, aby Wydział częściej niż raz na cztery lata przeprowadzał ocenę działalności naukowej niesamodzielnych pracowników.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki: **należy uzupełnić dane w nawiasach**

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy		Dodatkowe miejsce pracy	
		Mianowanie	Umowa o pracę:	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	6	4 (2)	1 (-)	1 (-)	-
Doktor habilitowany	13	12 (3)	1 (-)	-	-
Doktor	22	19 (7)	3 (-)	-	-
Pozostali	3	-	3 (-)	-	-
Razem	44	35 (12)	8 (-)	1 (-)	-

Większość nauczycieli akademickich zatrudnionych jest w zasadzie od momentu uruchomienia kształcenia na ocenianym kierunku. Dla 43 nauczycieli akademickich uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, spośród których 18 osób to profesorowie i doktorzy habilitowani oraz 22 doktorzy. Powyższe dane pozwalają stwierdzić, iż kadra naukowo – dydaktyczna jest stabilna, pozwalająca na kształcenie wielu studentów oraz pozwalająca na dalszy jej rozwój.

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 3.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	-	-	1 (1)
2006	-	2 (2)	-
2007	-	3 (3)	-
2008	-	1 (1)	-
2009	1 (1)	1 (1)	1 (1)
Razem	1 (1)	7 (7)	2 (2)

Wnioski: Powyższa tabelka ilustruje rozwój naukowy zwłaszcza w grupie nauczycieli akademickich, którym nadano stopień naukowy doktora habilitowanego. W pozostałych grupach ten rozwój jest niewielki ale jest udziałem osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku.

- Formalno-prawne

Do minimum kadrowego mogą być wliczeni jedynie nauczyciele akademicy zatrudnieni na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy nie krócej niż od początku roku akademickiego - § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048, z późn. zm.). Wymóg ten został spełniony przez wszystkich nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego.

Ponadto nauczyciele akademicy wliczani w skład minimum kadrowego mają zaplanowane prowadzenie osobiście na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęć dydaktycznych w wymiarze wskazanym w § 8 ust. 3 powyższego rozporządzenia.

Oświadczenie o możliwości zaliczenia do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów zostały złożone z datą 1. 10. 2009 r. Uczelnia dla wszystkich nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego jest podstawowym miejscem pracy.

- Merytoryczne

Osoby przedstawione do minimum kadrowego urzeczywistniają wymóg pomnażania dorobku naukowego w formie publikacji oraz udziału w sympozjach naukowych. W dwóch przypadkach dokumentacja z tego zakresu jest nie wielka, co zasługuje na ostrzeżenie. Przed władzami Wydziału stoi więc zadanie zaktywizowania tych osób do pracy naukowej. W pozostałych przypadkach pozytywnie należy ocenić ilość i merytorycznie dobry poziom publikacji naukowych.

- Sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego.

Jednoznacznie trzeba stwierdzić, że Wydział w zakresie minimum kadrowego spełnia wymagania. Posiada odpowiednią ilość kadry. Biorąc pod uwagę wytyczne *Sapientia Christiana* (dokument kościelny dt. kształcenia na Wydziałach Teologicznych) w minimum kadrowym brakuje jednak teologa dogmatyka. Dlatego postuluje się pod adresem władz Wydziału, aby brak ten jak najszybciej usunęły.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Współczynnik 1 : 29,4 określający relację liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów jest korzystny. Nie można jednak nie zwrócić uwagi na to, iż składową tego współczynnika są grupy studentów, którzy biorą udział w procesie nauczania poza siedzibą Wydziału (alumni seminariów duchownych w Elblągu, Ełku i Pieniężnie), co w takiej sytuacji wiąże się z utrudnieniami logistycznymi w prowadzeniu zajęć. Oczywiście sytuację tę rekompensuje ofiarne zaangażowanie studentów w proces podnoszenia poziomu kształcenia.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

Zajęcia odpowiadają kompetencjom nauczycieli akademickich, wynikających z osiągniętych przez nich stopni lub tytułów naukowych, jak i aktualnie prowadzonych przez nich badań naukowych. Nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów, głównie za pomocą poczty elektronicznej (dane kontaktowe są udostępniane w wydawanym co roku informatorze wydziałowym i na stronie internetowej Wydziału), ale także w bezpośrednich spotkaniach poprzez dyżury w katedrach, które są prowadzone systematycznie. Zauważalny jest także udział wykładowców z zagranicy, głównie z Portugalii (Lizbona) i Niemiec (Wurzburg). Udział wykładowców jedynie z tych dwóch ośrodków zagranicznych jest zbyt skąpy. Dlatego wskazane jest poszerzenie tej płaszczyzny współpracy i nawiązanie kontaktów z wykładowcami z zagranicy, również z innych ośrodków.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W spotkaniu uczestniczyło około 30 osób reprezentujących wszystkich pracowników Wydziału. Podkreślano wartość istniejącego na Wydziale kierunku *teologia*. Upatrywano jej w profesjonalnym prowadzeniu wykładów i ćwiczeń, szerokiej ofercie wykładów fakultatywnych, w systematycznym publikowaniu periodyków i dużej częstotliwości sympozjów naukowych, bronienu racjonalności teologii i podkreślanu jej służebnego charakteru wobec życia. Akcentowano konieczność pewnego zmodyfikowania programu zajęć, tj. wprowadzenia nowych specjalizacji, aby pełniej odpowiedzieć na współczesne zapotrzebowania człowieka, gdyż oferta nauczycielsko-katechetyczna jest na rynku pracy mocno ograniczona. Wskazywano też na konieczność wzmożenia akcji informacyjnej o Wydziale w regionie oraz zwiększenia udziału w finansowaniu sympozjów naukowych i urlopów habilitacyjnych ze strony władz rektorskich. Zwrócono także uwagę na osłabienie wymiany kadry nauczającej w ramach programu *Erasmus* z racji trudności w przygotowaniu wykładów przez profesorów z zagranicy. Kadra nauczycielska, głównie profesorowie deklarowali zdynamizowanie udziału w prowadzeniu wykładów semestralnych na uczelniach

zagranicznych (w ramach tzw. wymiany) oraz w tworzeniu wspólnych projektów badawczych poza statutowych.

Na uznanie zasługuje fakt zatroskania władz diekańskich Wydziału o rozwój naukowy kadry poprzez finansowanie udziału ich pracowników w sympozjach naukowych i w rozmaitych konferencjach zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Te działania niewątpliwie przyczyniają się do wzrostu jakości kształcenia.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Teczki nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe ocenianego kierunku studiów podzielone są na trzy części i posiadają spis dokumentów. W trakcie analizy zwrócono szczególną uwagę na dokumenty poświadczające uzyskane stopnie i tytuły naukowe, warunki zatrudnienia poszczególnych nauczycieli akademickich, oświadczenia o podstawowym lub dodatkowym miejscu pracy, oświadczenia o możliwości zaliczenia nauczyciela akademickiego do minimum kadrowego ocenianego kierunku, aktualne orzeczenia lekarskie, informacje o odbytych szkoleniach bhp.

Kopie dyplomów zostały poświadczone za zgodność z oryginałem.

Wszystkie teczki zawierają aktualne zaświadczenia o odbytych badaniach lekarskich oraz aktualne zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Ponadto Wszystkie teczki zawierają dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia.

Wniosek: Na podstawie analizy dokumentacji zgromadzonej w tych teczkach stwierdzono, iż prowadzona jest zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286) i w sposób kompletny.

Oceniany kierunek spełnia wymagania prawne co do liczby samodzielnych pracowników z tytułem naukowym profesora i ze stopniem naukowym doktora habilitowanego w zakresie teologii oraz odpowiedniej liczby doktorów. Konieczne jest jednak włączenie do minimum kadrowego teologa dogmatyka. Ów kierunek spełnia także wymagania dotyczące relacji kadry w stosunku do liczby studentów w stopniu wystarczającym. Kadra naukowa Wydziału Teologii UWM jest przygotowana do prowadzenia kierunku *teologia* zgodnie z określonymi w przepisach prawa wymaganiami.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

Twórczość naukowa pracowników Wydziału Teologii UWM sytuuje się swoimi rozmiarami i jakością (mierzona oczywiście miejscem publikowania) na pozycji ośrodka rozwiniętego. Kierunek ten zajmuje ważne miejsce zarówno w Uniwersytecie, jak i w środowisku krajowym. Projekty badawcze pracowników najczęściej są związane z uprawianą przez nich dyscypliną naukową oraz z potrzebami edukacyjnymi. Zazwyczaj przyjmują one

charakter opracowań monograficznych: książki, prace zbiorowe, skrypty, hasła encyklopedyczne, a przez to stanowią cenną pomoc dla studentów. Efekty prowadzonych przez pracowników badań służą podniesieniu poziomu kształcenia studentów i wzrostowi ich udziału w kulturze, aby wchodząc w jej obszar są w stanie angażować się na rzecz jej humanizacji. Za tę efektywną działalnością naukową pracowników przemawia przyznanie jednostce przez Radę Nauki MNiSzW I kategorii. Mimo tych osiągnięć naukowych, pracownicy na ogół słabo angażują się w pozyskiwanie grantów. Ta sprawa wymaga zaktywizowania pracowników.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych.

Studenci mają możliwość udziału w kołach naukowych. Na Wydziale działają 3 koła naukowe (Koło Naukowe Antropologii Kultury, Koło Naukowe Biblistów i Koło Filozoficzne). Udział w nich studentów jest jednak zróżnicowany. Zależy on od ich możliwości czasowych, a nade wszystko od treści. W ramach funkcjonowania tych kół studenci biorą czynny udział w prowadzonych badaniach, czego owocem jest rosnąca liczba artykułów publikowanych w periodykach wydziałowych.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Pracownicy Wydziału są zaangażowani we współpracę naukową z innymi ośrodkami tak krajowymi, jak i zagranicznymi. Ta współpraca polega na wymianie pracowników i studentów, materiałów badawczych, organizacji wspólnych konferencji naukowych i wspólnym publikowaniu dwujęzycznych prac naukowych.

Do tej współpracy są włączani studenci, dzięki czemu dokonuje się ponadnarodowa i ponadwyznaniowa integracja przyszłych absolwentów. Pracownicy i studenci wyjeżdżają za granicę w ramach programu *Erasmus*. W ramach tego programu w ostatnich trzech latach wyjechało 12 studentów, oraz 4 pracowników naukowych. To świadczy o niezbyt wysokiej aktywności badawczo-naukowej pracowników i studentów Wydziału. Zaś na Wydział Teologii UWM w ramach tego programu przyjechało z zagranicy 2 studentów i 3 nauczycieli akademickich (z Lizbony – 2 i z Wurzburga – 1). Zbyt mała wymiana międzynarodowa wykładowców w ramach programu *Erasmus*, stanowi dla Wydziału wyzwanie na przyszłość.

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi.

Struktura publikacji i nakłady finansowe na badania są na dobrym poziomie. Noszą one, szczególnie publikacje, znamiona wnikliwych analiz aktualnych problemów w swoim obszarze badań. Częstsze winny być jednak kontakty międzynarodowe wielu pracowników oraz intensywniejsza wymiana międzynarodowa studentów, co przysłuży się wzrostowi wiedzy teologicznej i kultury duchowej europejskich narodów.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i Internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wydział Teologii UWM prowadzi działalność dydaktyczną w wielu miejscach, z racji umów z seminariami duchownymi. Jednak podstawową bazą lokalową Wydziału są sale w budynku Wydziału w Olsztynie.

Warunki lokalowe Wydziału są dobre. Jest odpowiednia ilość sal i pomieszczeń do ćwiczeń. Wszystkie sale wykładowe i ćwiczeniowe są wyposażone w projektor multimedialny, ekran, oraz komputer lub laptop. Ponadto niektóre sale są wyposażone w wizualizer, tablicę interaktywną, odtwarzacz DVD i video, nagłośnienie, klimatyzację i centralne sterowanie. Sale są jasne, ogrzewane i posiadające wygodne miejsca do siedzenia, ale nie wszystkie są przestronne, co nie daje wielkiego komfortu w prowadzeniu procesu kształcenia. Na terenie Wydziału znajduje się pracownia informatyczna, która posiada dostęp do internetu, komputery z wyposażeniem multimedialnym i projektorem multimedialnym. Pomieszczenia katedr wyposażone są w zestaw komputerowy z dostępem do internetu i podręczną biblioteczką. Studenci mają prawo darmowego korzystania z kawiarenki internetowej (6 stanowisk).

Biblioteka jest dobrze wyposażona i zorganizowana. Dysponuje katalogiem zarówno kartkowym, jak i elektronicznym, dostępem do internetu, oraz czytelnią dwukondygnacyjną z ok. 80 miejscami do siedzenia, co niewątpliwie umożliwia studentom zgłębianie wiedzy teologicznej. Studenci mają także możliwość korzystania ze zbiorów i usług nowoczesnej biblioteki głównej UWM.

Studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni mają możliwość dostępu do Internetu w pomieszczeniach katedr, w salach wykładowych, w pracowni komputerowej, kawiarence, oraz w bibliotece wydziałowej.

Wydział wyszedł również naprzeciw potrzebom osób niepełnosprawnych. Funkcjonujące w budynku windy pozwalają im na swobodne przemieszczanie się i tym samym studiowanie. W celu zwiększenia komfortu poruszania się przez nich w budynku wskazane byłoby zrobienie podjazdów, ponieważ schody tego nie umożliwiają.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia.

W opinii studentów baza dydaktyczno-socjalno-rekreacyjna Wydziału jest wysoko oceniana. Odpowiednia liczba sal wykładowych i ich dobre wyposażenie, oraz właściwa liczba pomieszczeń dla poszczególnych katedr pozwalają – w ich ocenie – na efektywny przekaz wiedzy i prowadzenie dyżurów przez pracowników. Z kolei dostępność do funkcjonującej na Wydziale kawiarenki i łatwość w korzystaniu z sali sportowej oraz uczelnianych obiektów sportowych w Kortowie umożliwia im psychiczną i fizyczną regenerację sił.

Baza dydaktyczna jest na właściwym poziomie. Zawartość biblioteki, szeroki dostęp do Internetu i wystarczająca infrastruktura materialna, dają szansę na komfortowe studiowanie teologii.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Samorząd studencki uczestniczy w życiu Wydziału w ramach przepisów ustawowych. Dbą o właściwy podział środków dotacji z budżetu państwa na stypendia. Rada Wydziałowa Samorządu Studenckiego dobrze reprezentuje sprawy studenckie w wydziałowych i uczelnianych gremiach opiniotwórczych i decyzyjnych. Inicjuje i organizuje imprezy sportowe i kulturalne. Dzięki niej funkcjonuje na Wydziale Dyskusyjny Klub Filmowy i Koło Fotograficzne, jest wydawana gazetka studencka *Effatha*, oraz działa Studencka Grupa Wolontariuszy i dwie drużyny: siatkówki i koszykówki.

Przedstawicielem ogółu studentów na Wydziale jest Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego, w skład której wchodzi Przewodniczący RWSS, starostowie i ich zastępcy wszystkich lat i kierunków studiów oraz członkowie prezydium RWSS (tytułem mandatów funkcyjnych).

Samorząd dysponuje własnym przestronnym biurem wyposażonym w niezbędny do pracy sprzęt biurowy (komputer, drukarka, materiały biurowe etc.).

Samorząd organizuje szereg przedsięwzięć na wydziale takich jak: coroczne wybory do Rady Roku, spotkanie opłatkowe studentów, otrzęsiny, konkurs fotograficzny, pomaga w organizacji uczelnianych Juwenaliów studenckich, dni otwarte wydziału. Samorząd studencki corocznie sprawozdaje się ze swojej działalności.

Samorząd organizuje comiesięczne spotkania RWSS, na których porusza różnorodne tematy związane z działalnością samorządu. Z każdego zebrania sporządzony jest protokół wraz z listą obecności (frekwencja na zebraniach jest bardzo wysoka).

Przedstawiciele studentów zajmują miejsca w organach kolegialnych wydziału. Liczba studentów w Radzie Wydziału jest jednak niezgodna z ustawowym wymogiem 20% składu rady (art. 67 ust. 4 ustawy PoSzW). Na wizytowanym wydziale udział studentów stanowi 18,75% (6 studentów z 32 członków rady).

Samorząd studencki wyrażał się pozytywnie na temat kontaktów i przychylności władz wydziału a także możliwości pozyskiwania środków na swoją działalność. Środki na działalność pozyskiwane są na drodze wniosku, w którym opisywany jest realizowany projekt. Samorząd nie ma kłopotów z pozyskiwaniem środków finansowych na działalność bieżącą.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Przyznawaniem stypendiów zajmuje się wydziałowa komisja stypendialna powołana przez dziekana wydziału na wniosek wydziałowego samorządu studenckiego. Skład komisji jest zgodny z art. 177 ust. 2 ustawy świadczącym o większości studentów w składzie komisji (na Wydziale Teologii stosunek wynosi 6:2).

Decyzje komisji stypendialnej doręczane są studentom zgodnie z KPA w formie decyzji administracyjnych z informacją o podstawie prawnej decyzji, uzasadnieniu i możliwości odwołania do uczelnianej komisji odwoławczej. Decyzje odwoławczej komisji stypendialnej dostarczane są do studenta drogą pocztową za potwierdzeniem odbioru.

Komisje stypendialne sporządzają protokoły ze swoich posiedzeń wraz z listami obecności. Frekwencja studentów na posiedzeniach komisji jest zadowalająca.

Regulamin przyznawania pomocy materialnej jest ogólnie dostępny na stronie internetowej uczelni.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Spotkanie ze studentami odbyło się w dniu 1 marca 2010 roku o godzinie 12.00. Na spotkaniu ze studentami kierunku Teologia zjawili się około 60 studentów (I rok ok. 5 studentów, II rok około 15 studentów, III rok około 5 studentów, IV rok około 15 studentów, V rok około 20 studentów).

Studenci wyrażali zadowolenie z podjęcia studiów na kierunku Teologia. Większość z nich twierdziła, że wybór był podyktowany powołaniem i spełnieniem duchowym.

Studenci bardzo dobrze wypowiadali się nt. pracy pracowników dziekanatu, którzy zawsze służą pomocą i kompleksową informacją w sprawach związanych z tokiem studiów.

Na sali byli studenci pobierający świadczenia pomocy materialnej. Studenci nie narzekali na przejrzystość trybu przyznawania stypendiów, a także terminowość ich wypłacania. Jeden ze studentów stwierdził, że wysokość stypendiów naukowych mogłaby być wyższa czego wynikiem byłaby większa motywacja studentów do nauki.

Studenci są bardzo zadowoleni ze strony internetowej swojego Wydziału. Zasięgają tam wiedzy na różnego rodzaju tematy związane z tokiem ich studiowania (zmiany planów zajęć oraz inne przedsięwzięcia realizowane przez wydział). Twierdzą, iż jest ona na bieżąco aktualizowana. Mogą tam odnaleźć wszelkiego rodzaju niezbędne druki, regulaminy i inne dokumenty. Chwalą sobie możliwość zadawania pytań poprzez stronę internetową władzom wydziału, na które zawsze w niedługim czasie uzyskują niezbędne odpowiedzi.

Studenci nie narzekają na brak dostępu do bezprzewodowego Internetu na wydziale. Mają dostęp do Internetu za pośrednictwem sali komputerowej oraz 5 stanowisk komputerowych znajdujących się w bufecie na wydziale.

Studenci nie mają zastrzeżeń co do informowania ich o formie i sposobie zaliczania przedmiotu oraz o dotrzymywaniu tych zasad. Nie zgłaszają również żadnych uwag co do dostępności nauczycieli akademickich w ramach konsultacji. Zwrócili uwagę jednak na fakt, że niektóre terminy konsultacji kolidują z programowymi zajęciami.

Studenci wypełniają ankiety ewaluacyjne oceniające wykładowców akademickich raz w roku akademickim. Oceniają nauczycieli akademickich po skończeniu z nimi zajęć. 100% zgromadzonych studentów na spotkaniu wypełniało ankietę ewaluacyjną. Stwierdzili, że oceniają wykładowców rzetelnie i są w wyrażaniu swoich opinii obiektywni (zapominając o personalnych relacjach z nauczycielami, którzy zostali poddani ankietyzacji).

Poza ankietyzacją nauczycieli akademickich studenci chwalą sobie możliwość wypowiedzenia się w ankietach nt. wydziału i funkcjonowania administracji oraz po zakończeniu studiów ankiecie absolwenta.

Po ankietyzacji i opracowaniu wyników jest zorganizowane spotkanie studentów i władz wydziału, na którym omawiane są wyniki a przede wszystkim płynące z nich wnioski. Studenci widzą poprawę w pracy nauczycieli akademickich których słabiej ocenili.

Wydział Teologii położony jest na obrzeżach Olsztyna. Zdania studentów co do położenia geograficznego były podzielone. Jedni narzekali na możliwości komunikacyjne znacznie utrudniające studiowanie na wydziale inni zaś twierdzili, że specyfika geograficznego położenia i otoczenie (zalesione tereny, cisza i spokój) korzystnie wpływa na ich samopoczucie i studiowanie.

Studenci nie zgłaszali zastrzeżeń co do formy i sposobu prowadzenia zajęć seminarium naukowego. Tematy prac są kreowane w porozumieniu z promotorem pracy dyplomowej na zasadzie kompromisu studenci sobie chwalą.

W sumie studenci nie zgłosili wobec Wydziału większych zastrzeżeń. Zwrócili jedynie uwagę na potrzebę zwiększenia liczby wykładów w językach obcych i zintensyfikowanie wymiany studentów w ramach programu *Erasmus*, oraz postulowali uszlachetnienie warunków w pomieszczeniach sanitarnych.

System opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom jest – w świetle opinii studentów – dobry. Studenci mogą korzystać z infrastruktury materialnej i socjalnej w sposób prawidłowy. Mają też prawo zrzeszania się oraz spełniania się na płaszczyźnie sportowej i kulturalnej. Ważnym ze strony studentów był postulat zwiększenia wymiany międzyuczelnianej oraz udoskonalenia warunków sanitarnych w budynkach Wydziału.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart egzaminacyjnych i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

Album studenta jest prowadzony centralnie dla całej Uczelni w formie elektronicznej. Stwierdzono, iż wpisy w albumie studentów zawierają informacje wymagane przepisami § 9 ust. 3 powyżej przytoczonego rozporządzenia.

Księga dyplomów – jest prowadzona centralnie dla całej Uczelni. Wpisy do księgi zawierają informacje wymagane na podstawie § 11 powyższego rozporządzenia.

Protokoły egzaminacyjne – w zasadzie zawierają informacje wprowadzone w sposób prawidłowy i zgodny z § 10 ust. 1 w/w rozporządzenia.

Podczas wizytacji zostały sprawdzone losowo wybrane **teczki studentów** wszystkich lat studiów, absolwentów oraz osób skreślonych z listy studentów. Teczki zawierają wszystkie dokumenty: związane z rekrutacją, przebiegiem studiów oraz obroną pracy dyplomowej. W teczkach absolwentów ponadto znajdują się oceny pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego, egzemplarz pracy dyplomowej oraz egzemplarz dyplomu przeznaczonego do akt, potwierdzenie odbioru dyplomu. *Jedynie zauważono, iż ankieta kandydata na studia nie zawiera informacji o podstawowym źródle utrzymania rodziny kandydata (§ 2 ust.1 pkt1 lit b powyższego rozporządzenia).*

Karty okresowych osiągnięć studenta, indeksy – są prowadzone prawidłowo. Poświadczenie wpisu na kolejny semestr studiów oraz zaliczenie semestru studiów dokonywane było przez Prodziekana z upoważnienia Dziekana (przedstawiono stosowne upoważnienie).

Dyplomy i suplementy – treść tych dokumentów jest zgodna z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 lipca 2004 r. w sprawie określenia rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzoru dyplomów wydawanych przez uczelnię.

Protokoły egzaminu dyplomowego – zawierają zgodnie z § 11 powyższego rozporządzenia wszystkie informacje.

W przypadku dokonywanej zmiany nazwiska w indeksie zawarte są wszystkie elementy wskazane w § 16 ust.2 cytowanego rozporządzenia.

Wnioski:

Dokumentację jest prowadzona starannie i zgodnie z wymaganiami powyższego rozporządzenia a nieliczne uchybienia należy dostosować do obowiązujących przepisów prawa.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		+			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania		+			
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna			+		
Cz. II	Efekty kształcenia		+			
Cz. V	Badania naukowe			+		
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości	+				
Cz. VI	Baza dydaktyczna	+				
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		+			
Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki		+			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem				+	
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia				+	

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia.

Wydział Teologii UWM jest na ogół dobrze funkcjonującą jednostką naukowo-dydaktyczną. Jego struktura, oraz infrastruktura prawna, ekonomiczna, dydaktyczna i socjalna są na dobrym poziomie.

Wydział posiada odpowiednią liczbę kadry naukowo-dydaktycznej. Tym samym spełnia wymóg formalny dotyczący minimum kadrowego, niezbędnego do prowadzenia studiów na kierunku *teologia*. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu kształcenia wskazane jest włączenie do minimum kadrowego teologa-dogmatyka. Do dobrych stron

działalności Wydziału należy zaliczyć niezłą aktywność naukową pracowników. Osiągnięcia niektórych z nich są znane w kraju i za granicą. Oczywiście nie wszyscy pracownicy mogą poszczycić się takimi osiągnięciami. Jest niewielka grupa, która ma w tej materii małe osiągnięcia. Wobec nich władze Wydziału winny wykazać większą aktywność i zmobilizować ich do efektywniejszej pracy naukowo-badawczej.

Do dobrej strony Wydziału należy zaliczyć otwartość na współpracę naukową z innymi ośrodkami tak krajowymi, jak i zagranicznymi, co owocuje nie tylko wymianą naukową, ale także pozyskaniem nowych studentów. Wskazane jest jednak, aby w zakresie działalności naukowo-badawczej Wydział zintensyfikował współpracę międzynarodową na płaszczyźnie badań, oraz zaktywizował swoich pracowników w dziedzinie pozyskiwania środków poprzez udział w projektach poza statutowych.

Wydział może się także poszczycić odpowiednią i właściwie prowadzoną polityką w zakresie zapewnienia jakości kształcenia. Wewnętrzna struktura planu zajęć i programu nauczania, cechująca się z jednej strony stabilnością (przedmioty obligatoryjne), a z drugiej odpowiednią elastycznością, gwarantują efektywną i wysoką jakość kształcenia.

Warunki lokalowe Wydziału są – można powiedzieć – bardzo dobre. Odpowiednia liczba dobrze wyposażonych sal wykładowych, pracowni komputerowych, pomieszczeń dla poszczególnych katedr, w których pracownicy mogą prowadzić konwersacje ze studentami w ramach dyżurów, szerokie korytarze i mobilność wind niewątpliwie podwyższają studentom komfort studiowania. W tym aspekcie potrzebne jest jednak stworzenie odpowiednich podjazdów dla ułatwienia komunikacji osobom niepełnosprawnym.

Do słabszych stron Wydziału należy zaliczyć umiarkowany kontakt z otoczeniem. Zatem przed Wydziałem stoi wyzwanie zaktywizowania tych relacji.

Ogólnie trzeba stwierdzić, że Wydział Teologii UWM spełnia wymogi akredytacyjne w zakresie prowadzonego na nim kierunku – *teologia*.

Raport sporządził:

Ks. prof. dr hab. Stanisław Rabiej

